

DOMOVINA

Uredništvo
je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopolne blagovodne fra-
kture, rokopisi se ne vračajo.

Izbajna trikrat na teden, vsak ponedeljek, sredo in petek ter vsa za
Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krona. Za Ameriko
in druge dežele toliko več, kolikor mala poštnina, namreč: Na leto 17 kron,
pol leta 8 kron 50 vit. Naslovnina se pošilja upravitelstvu, plačajo se vsaj prej.

Se inserate
se plačuje od vsake peti vrstice po 20 vinarjev za vsa
boksar: za večje inserate in mnogokratno inseriranje
misten popust.

Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

Carina na žirino in žito in naši mali kmetje.

Vrhovno vodstvo agrarne stranke, t. j. malostrežna družba onih ljudi, kateri imajo večji del obdelane zemlje v Avstriji v svoji lasti, je vrgla na politični trg geslo: „Zaprte državne meje taji živini in tujemu žitu, sicer je naše poljedelstvo uničeno!“

Izandane, ko se kmeti v resnici slabo godi, ko se ga od vseh strani pritiska ter se zastoji odra po pomoči od zunaj, zdi se mu mora taka zahteva, kakor obljuba gotove in edine izdatne pomoči. To geslo se je zaneslo in razbilo med malimi kmeti po vsej Avstriji. Agrarna in njej prijazne stranke so se poprijele z veliko vneto ter propagande ter so začele v tem smislu živahno agitirati med kmetiskim prebivalstvom.

Tudi pri nas se širi ta nauk kot edino rešitev ter se stavi ta zahteva kot edina rešitev propadajočega kmetškega stana.

Predno pa bomo Slovenci na Spodnjem Štajerskem sprejmemo ta novi evangelij, ne bomo škodovali, ako si ga prej kritično ogledamo.

Ta zahteva je izšla iz krogov veleposelstnikov in sicer največjih veleposelstnikov v Avstriji ter se krije tudi popolnoma z interesi tega po številu najbogatšega, po svoji zemljiški in realni posesti, po svoji industriji (enkratnih, pivovarnih in žganjarnih) zelo mogočnega kroga najbogatših države v državi. Grof ali knez Auenberg nam je nedavno povedal, da bi bila te visoke gospode najbogatšja želja izpolnjena,

ako bi se njim pridružile tudi najbogatše vrste agrarcev, t. j. ogromna večina malih in srednjih posestnikov. Ti so tudi v resnici na najboljši poti se jim ne pridružiti, ampak podležiti pod nogo ter jim pokorno služiti. Zahteva, naj se naloži na uvoz tujega žita in tuje živine visoko carino, so brez kritike sprejeli in kmala bodo fanatično zahtevali, naj se strogo izvede ter pojdejo celo s tem geslom v volilni boj.

Da je ta zahteva srednjim in malim kmetom na škodo, ni težko dokazati.

Znani nacionalni ekonom in poznatelj poljedelskih razmer R. Meyer je preračunal, da je posestvo, obsega-joče 8 hektarjev, dovolj veliko, da kmeti in njegovo družino preživijo, da mu pa ne daje toliko, da bi mogel kaj od pridelnega žita tudi prodati. Za takega kmeta, ki nima žita na prodaj, nima torej smotno zvišanje žitnih cen nikake vrednosti. Koliko kmetov pa imamo mi Slovenci na Spod. Štajerskem, kateri bi imeli do 8 ha zemlje? Velika večina naših kmetov nima morda niti 3 ha — ti torej ne morejo prodajati žita, da, baš nasprotno, prisiljeni so kupovati žito ali pa moko, da prežive sebe in družino. Tem torej visoke carine na tuje žito samo škodujejo, ker po nepotrebnem zvišajo cene njim najpotrebnejših živil. Drugačna je stvar za veleposelstnike. Njegovo posestvo obsega ne 3, 5 ali 8 ha, ampak na stotine hektarjev. Na teh ogromnih posestvih pridelata tudi ogromne množine žita, katere lahko vse proda.

Čim večji je carina na izvozno žito, tem dražje je žito na avstrijskih trgih in tim večji je dohodek — vele-

posestva. Čim večji je pa dohodek posestva, tem večja je njega vrednost. Visoke carine na tuje žito praznočajo visoke cene žita na domačih trgih — visoka cena žita praznočajo pa povišanje cene zemljiške posesti. Veleposelstnik, ki prodaja žito in zemljišča pridobi torej na cenah žita in zemljišč, mali posestnik, ki prideluje žito le za svojo rabo, nima od višje cene žita ne škode ne dobitka, oni, ki mora za žito ali moko kupovati, trpi škodo tudi pri tem. Ne ta škoda ni sama. Če cena zemljišč valed carin na tuje žito in tuje žitino kakor smo videli zraste, to kmeta tudi še bolj obremenji, kajti kar dokupi k svojemu posestvu, mora neprimerno dražje plačati, od višje kupne cene zemljišč mora plačati večje pristojbine; ob sari ni zemljišča višje ceno in valed tega odmerjajo tudi višje dedne pristojbine; dediču namreč jejo višje dedne dedele in predviki; med živimi se delajoče višje dote. Dedni deleži, dole, predviki se pa ne izplačujejo takoj ampak ostajajo po navadi vključeni na premoženju, tako rastejo hipotekarni dolgi na kmetiskih posestvih.

Da je to resnica in da ne protiravamo, navajam odlomek iz poročila dednega odbora solnogradskega iz leta 1881., v katerem se izrecno kaže na to, kako je slučajno zvišanje cen živine praznočilo ogromno poviranje cen kmetijskih posestev „kateremu je sledilo zvišanje dednih dedelov in predvikirov. Ko je potem pala cena živine, pala je tudi cena kmetiskih posestev na Solnogradskem in objavila se je ogromna višina hipotekarne obre-

menitve, katere je veda v mnogih slučajih k obsojanju, k prezadoženju in k eksekucijam.“ Tako deželni odbor solnogradskega.

V svojem članku sem govoril večkrat o žitu in o cenah žita ter poudarjal da večina naših kmetov na Spodnjem Štajerskem ne prideluje žita za prodaj. To velja tudi o živini. Ne pretiravam, ako pravim, da ogromna večina naših štajerskih kmetov ne priloži toliko živine, da bi mogel vsak gospodar prodati več kakor po 3 do 4 glave na leto. Če so cene živine še tako visoke, je dohodek posamičnika vender le neizmerno majhen, kajti večji del tega utakne itak prekuper, mesitar ali mesar. Posledice teh visokih cen živine, bodo pa za male posestnike na Spodnjem Štajerskem danes take, kakršne so bile pred 1881. l. na Solnogradskem — o tem ni dvoma. Da si tega v interes našega ljudstva ne smemo in ne moremo zleteti — je jasno. — To pa je samo en del slabih posledic te veleposelstniške politike — o drugih spregovorimo prihodnjé.

Socijalnodemokratski kandidati na Koroškem.

Dne 2. februarja so bili pri deželni konferenci socijalne demokracije na Koroškem postavljeni sledeči kandidati za državni zbor:

1. Za mesto Celovce: Riese. 2. Za celovsko okolico, kjer prebiva v južnem delu nad 80 % Slovencev: Lukas. 3. Za takozvani „slovenski“ volilni okraj Piberk, Železna Kapla, Dobrlaves, Borovlje: Etlén Kristan iz Ljubljane.

LISTEK.

Pijančevanje škoduje zdravju.

Predavanje na antialkoholnem shodu dne 27. januarja 1907 v „Narodnem domu“ v Celju.
Govoril g. dr. Anton Schmah.

(Dalje.)

Tako močno upliva alkohol v razmerno tako malih količinah, kakor je pol litra vina na dan na človeško telo — jasen dokaz, da je alkohol res strup. Saj strupe imenujemo tiste tvari, ki v najmanjših količinah vidno spreminjajo dele telesa. Alkohol pa je tem bolj strupen, čim čistejšega uživamo. Zato je žganje najbolj strupeno, manj vino, še manj pivo, in najmanj pa jabolčni in hmeljevec.

Naj se kratko opismem vpliv alkohola na jetra. Jetra so tisti del človeka, ki izločuje žolč, ki je za prebavljanje nujno potreben. Iz jeter se seceja žolč v žolčni mehur in od tod po

neki cevi v črevo, kjer se primeša jedilom in jih pomaga prebavljati.

Tudi jetra spreminja alkohol polagoma v mast in mast zopet zateka cevi, ki so po jetrih razpeljane, tako, da kmalu ne pride več žolč v žolčni mehur in v črevo, temveč ga posrkajo v sebe krvne žile, ki so v jetrih. Kri postane valed tega rumena in vsa koža postane rumena. To je poljoča, katerega imenjemno zlatenec. Hudi šnopsarji mnogokrat trpe na tej bolezni. Jetra so od kraja jako velika, pozneje se pa čisto skrijejo, tako, da kri ne more več pretakati krvi. Nekateri žile so potem prevec nabasane s krvjo in posledica je vodenika iz čisto podobnih vzorok, kakor smo to poprej videli pri-sreca.

Vodenika nastane sploh — in to naj omenim samo mimogrede — vedno, ako iz katerega koli vzroka zastaja kri v posameznih delih telesa in se torej žile v teh delih prenapolnijo s krvjo, tako da se skozi razširjene žile čisto vodeni deli krvi. Vzroki zastajanja krvi

pa so največkrat oslabei organi, ki so oslabei v pre mnogih slučajih valed kroničnega zastrupljenja s alkoholom.

Tega kroničnega zastrupljenja pa ni opaziti samo na notranjih organih vidljivo je tudi na zunanji. Na obrazu ima alkoholist jasno zapisano: „Ti si pijanec!“

Če zdraž, nenavajen alkoholu, nekoliko vina v veseli družbi, vided boš, da ti je lice rožnato-črvenč radeč. — To radečilo prihvali ti je na lice alkohol in ko se ga čez nekaj ar znebiš, postane lice zopet navadno barve. Če se napiješ pa večkrat, tako da alkoholična radečica nima prilike izginiti raz obraza, ostanejo lica trajno radeča.

Žile na lici so sedaj prenapolnjene s krvjo in zatoraj raztegnjene in se ne skrijejo več: lici cevi iz kavčega, ki bi bila dolgo časa močno nabasana s tekočino. In alkoholist vidi vse to pa pije dalje... Alkohol prižene vedno več in več krvi v žile na lici in žile je ne morejo speljati, ker so že itak

prenapolnjene. Sedaj si narava pomaga s tem, da jako vlnjudo postreže gosp. alkohola, in napravi za preobilico krvi nove žile na lici! Več takih novih žil pa nimajo različne izrastke, ki postajajo vedno večji in večji, dokler nima alkoholist na nosu — „kratfelci!“

Alkohol upliva tudi na živce in možgane. Tudi te razjeda. Pijanec se torej tresenje roke in nič ne more misliti. Spanja nima večjih po več dni in možgani delujejo tako narobe, da človek vidi, ko beži, prikazni, katerih ni. Vidi na postelji vse polno misij, vidi mnogo ljudi, ki ga zasledujejo, vidi strašne živali, ki mu pretijo, iz vseh stranj prilazejo hudiči, ki se mu rožajo, iz vseh kotov stopajo pošasti proti njemu. Oči, ki so pijanca oslabele, ne kažejo iskre in ognja (Morbiditiz), in človek, da se reši teh grozot: poide... vrve...! Tak položaj imenujemo „delirium tremens“ ali dnevno zmedenost valed alkohola, ki je tudi varok številnim samomorom.

4. Za Velikovec, Svinec, Stari dvor: Kila in Borka. 5. Za labodsko dolino: Premien. V dravogradski občini in v labodski občini je še na 60%. Slovencev. (Glej zadnje obč. volitve!) 6. Za Sani Vda. Krko in Brezje (brez Slovencev): Premien. 7. Za Millstatt, Trg (Feldkirchen) in Kotek: Riese. (V rožnem okraju severno do Tur (pri Kostanjan) na 80% Slovencev). 8. Za Beljak: Riese. (Jalno in vzhodno od Beljaka na 80% Slovencev). 9. Za Kanalsko dolino, Ziljsko dolino, Paterajon: Schatzmayr. (V kanalski dolini na 80% Slovencev, v ziljski na 90%).

Kaj lahko razvidimo iz tega?

Za takovski slov. volilni okraj je torej postavljen znani Etlbin Kristan. Znano nam je, da je že večkrat govoril na Korokkem. Ni tako dolgo, ko je imel v Rožni s shoda (v Glinjah in pri Bistrici). Kje so se demokrati v slov. volilnem okraju organizirali? Predvsem v Borovljah in okolici. Ta kraj bo torej dal Kristanu dosti glasov. Pri prvi volitvi (ni računano z ožje volitvijo med Slovencem in nemškimi nacionalcem) nemško nac. kandidata se v Borovljah ne bo dobil dosti glasov, ker je kor. delni zbor odrekal podporo piskarstvu. Druge manjše soc. dem. postojanke so: Velikovec (mesto), Lede pri Prevaljah. Kako se bodo Metica, Orna in Gristan pokazali, to bomo dele videli, ker valed pritiska od zgoraj dosejaj soc. dem. ni imela dosti javnih privrženecv. Soc. demokrati bodo glasovali gotovo valed kaknega kompromisa z Nemci, kar se lahko razvidimo iz tega, da so nekateri možje soc. demokrati postavljali trikrat na kandidata. (Riese?)

Ta kandidature pa dajejo obenem slovenskemu pol. vodstvu na Korokkem priliko za dobro taktiko pri volitvah in mogoče zasigurno slovenski mandat valed kaknega kompromisa. Kompromisi so seveda mogoči samo z nemškimi kršč. socijci ali s soc. demokrati. Toda v vseh „obsejnih“ okrajih (razen slov. okraja!) prideta v poltev obe ti stranki. Iz tega pa se tudi razvidi kak demoralizirajoč vpliv na ljudstvo na Korokkem ima vladni načrt. V enem okraju agitirajo za krščanstvo, v drugem zopet za svobodno socijalno demokracijo!

Pribito pa je tudi, da je zmaga po hudem, strastnem naporu v slovenskem okraju zasigurno edino le moža iz ljudstva, ki je prebujen tudi skoraj skoraj z demokratsko idejo.

Polag teh navedenih sprememb v alkoholizem telesa je še mnogo drugih, katerih pa ne bomo opisovali. Omenim le, da se ne pojavijo vse pri enem in istem človeku v enaki meri. Pri enem vidimo na teh, pri drugih pa zopet na drugih organih alkoholizem spremembe, in prigodi se lahko, da ostanejo nekateri organi še precej zdravi — dočim drugi osmažejo — zatorej je tudi bolezen: alkoholizem krošična zastropjenost pri različnih ljudeh kaj različna.

Najbolj odvisno je, samo ob sebi umerno, od **čustvenosti**, ki jih človek popije in od subjektivnega telesnega razpoloženja. — Zatorej je tudi vzporednost, koliko sme človek alkohola piti, jakе subjektivno, tako da tega vpravljanja takaj razpravljaati ne morem. Omenim le na kratko tole: Otrokom ne dajte niti kapljice alkohola; odrasli človek pa pij kolikor mogoče malo opojnih pijač — in če je mogoče — nič. Predno pa se odločite za redakcijo ali celo za abstinenco opojnih pijač, pa se posvetajte svojim hišnim zdravnikom, ki ti bo dal v tem oziru potrebnih pojasnil.

Slovenci pa bodo pri volitvah 1. v celovški občini, 2. v veličkovski občini, 3. v rožnem okraju, 4. v beljaki občini in 5. v ziljski in kanalski dolini odločilni faktor. V labodski dolini zmaga najbrže nemaki kršč. socijci. Tudi takaj bodo obojni Slovenci na levem bregu Drave (dravogradski občini) s kakimi 200–300 glasovi vplivali. Korokki Slovenci naj pridno delajo!

Coljska podružnica akad. fer. društva „Prosveta“.

Kakor znano, se je ustanovil meseca decembra lanskega leta v Colju odesk „Prosveta“, akad. fer. društva, ki ima nalogo nabirati slovenske knjige in ustanavljati ljudske knjižnice, predvsem v narodno ekspoziranih krajih.

Odveč se nam sdi še posebej podarjati pomen in nalogo tega stremjenja. — Več ljudi, več prosvete ljudstva, to je danes oni veliki bojni klic vseh modernih narodov, to je znamenje današnje dobe, ki s neizprosno jekleno roko sklepa v spone sužnjosti in hlapčevanja vse one, ki ne umevajo zahtev in nalog današnjega časa.

Mimo in preko nas hite naši nasprotniki; zaman so vsi naši obupni klici, vse naše prošnje po pomoči in rešitvi od zunaj.

V nas samih leži ona velika odpora, ki nas more dvigniti in usposobiti za življenje, da stopamo zmagozono in samostojno v vrsti naših sosedov.

In buditi v ljudstvu te speče sile in jih pritegniti k treznemu delu, to je naš cilj, za katerim mora stremeti vse naše delo.

Pri tej veliki nalogi pa ne smalo vadujemo temelja narodove moči — prave, zdrave ljudske izobrazbe, ki je pogov verna uspešnem razvoju in napredku posameznika kakor celote.

V nadi in prepričanju, da slovenska naša zavedna javnost globoko umeva potrebo ljudske prosvete, se obračamo s prošnjo za prispevke.

Knjige sprejema med. vet. Ivan Lesničar, Celje, Graben 3; vse denarne prispevke pa kand. phil. Iv. Prekorski, Prekorje, pošta Celje ali pa univerza, Gradec.

Imena vseh darovalcev objavimo v „Domovini“ in „Nar. listu“.

Za pripravljalski odbor:

Nabornik: Knjižničar: Ivan Prekorski, Lesničar Ivan, kand. fil. mod. vet.

Svetovno-politični pregled.

Domače dežele.

Osvetljeni volilni odbor vsepoljski je izdal volilni glas, v katerem proglašajo, da nastopijo pri prihodnjih državnozbornih volitvah Vsepoljski kakor posebna, samostalna stranka, katere delo delata na to, da bodo izvoljeni močje politično trdnější in narodno bolj zavedni. Nova stranka pa je vendar za to, da ostane na Dunaju enoten poljski klub. Na čelu odbora vsepoljske stranke stoji dr. Glombinski.

Prosti Vsemeni postavlja v 38 okrajih svoje kandidata.

Ogrokno ministrstvo notranjih stvari je izdalo te dni zasimiv odlok. Avstrijska nadvojvodinja Marija Terezija d' Este je vzele v zakon bavarskega princa Ludvika ter postala tako bavarska princesa. Ker ima ta bivša nadvojvodinja velika posestva na Ogrskem, je izvrševala svojo virilno volilno pravico v dotičnih občinah tudi še po svoji očititvi, dokler je ni veliki šupan abiral iz imenika volilcev. Proti temu je vložila rekurs, ki je bil

predložen ministrstvu notranjih stvari v rešitev. Ministrstvo je rekurs odbilo, ker v smislu § 34. zakona od l. 1879. izgube ogrskega državljanstva ženski člani vladarjevega rodu, ako se omeže z državljanom tuje države. Zato nima princesa Marija Tereza pravice izvrševati svoje virilne pravice na Ogrskem.

— To se je zgodilo na Ogrskem, pri nas bi bivele nadvojvodinje ministrstvo ne bilo zavrglo.

Patrijarh Branković, vrhovni pastir srbske cerkve na Ogrskem in Hrvatakem ima letnih dohodkov od 600 do 800 tisoč kron na leto, vendar se mu je na cerkvenem zboru v Karlovcu dokazalo, da nikakor ne more opravičiti primanjkljaja v znesku 70 tisoč kron v cerkvenem premoženju ter se ga je obdalo na tem zboru, da ni prva stvar naravnost poveril. To ni prva umazana afera v denarnem gospodarstvu tega gospoda: že 1899. l. je cerkveni kongres pozval patrijarha Brankovića, naj tekem 14 dni poravnava primanjkljaj v cerkvenih računih; ker pa z lepa ni hotel tega storiti je bil sodnim potom prisiljen poplačati primanjkljaj z obrotmi vred. V letih 1904 in 1905 je patrijarh tožil neke občine, naj plačajo še ne plačane cerkvene davke ter je dal izvesti proti njim celo eksekucijo. Dokazalo se mu je pa, da so občine svoj cerkveni davek pošteno plačale, da ga pa patrijarh ni vknjižil.

— Opozicija proti Brankoviću je velika; radikalna stranka zahteva naj se patrijarha določi plača letnih 100 do 120 tisoč kron, ostale njegove dondanje dohodke naj se pa uporabi za zboljšanje plač nižjega duhovstva, ki je skrajno slabo plačano; zahteva nadalje naj se vernikom da večji vpliv na volitev svojih biskupov in na upravo cerkvenega premoženja. Zahtev, ki so pač v vsem popolnoma opravičeni.

Vnanje države.

— **Bolgarsko.** 3. t. m. se je ustanovil opozicijski blok bolgarskih strank. V tem bloku so združeni (ankovci, demokrati in socialisti). V seji dne 4. t. m. je nastopil opozicijski blok v prvič kot samostalna parlamentarna skupina v debati o reformi vsehlišča. Ko je vodja (ankovcev) Danev proglašal, da je združena opozicija začela boj proti vladni prišlo je do burnih scen med opozicijo in vlado večino in je morala biti seja pretrgana. Opozicijski blok se bo držal načela braniti ustavo vsakega kršenja od strani vlade, skliceval bode shode in tabore v Solji in po vseh večjih mestih po deželi — s kratka skrbel bode za živo opozicijo proti vladi in osebnemu režimu kneza Ferdinanda in njegovega sluga Potkova.

— **Nemčija.** Tudi ote volitve so končane in od vseh strank, katerim je bil bolj tako slavnostno in s takim narodnim ogroženjem napovedano, da bi človek mislil, sedaj bo na Nemškem vsega konec, kar ni do mozga cesarjevoga in Bismarckovega mišljenja — in glnje: centrum ni izgubil nič, Poljski križ, Welš menda tri, socijalni demokrati okoli 36 mandatov. In tudi ta skromni uspeh je dobre Nemce tako navdnil, da so napravili svojemu preljubljenu vladarju ovencijo pred cesarskim dvorcem. Cesar sam pa se je navdušeni množici z enim svojih govorov, ki ga je govoril skozi okno, zahvalil. Tudi knez Bismarck je iste večera odgovoril navdušenim množici. — Človek v resnici ne ve, čemu se ta množica tako navdušuje in zakaj tako visoki gospodje govorijo skozi okno. Sicer pa je tudi v Berlinu predpust.

Dopisi.

Iz Dunaja. Izobraževalno, podporno in zabavno društvo „Zvezda“ na Dunaju je eninatenega pomena za stalno na Dunaju bivaajoči slovenski živelj. Maršikteri Slovencev in mnogotera Slovencev, katere je usoda privela v velikano tuje mesto, imajo se v prvi vrsti zahvaliti temu društvu, da so si ohranili narodno zavest, da se niso potopili v nemškem morju, da presajajo mislo slovensko besedo, katere jih je v domovini očila skrbna slovenska mati, in narodni čast v srca svojih otrok. Dokaz velikanke privlačne moči tega imenitnega društva so zabavni večeri, katere „Zvezda“ vsak mesec prireja in kojih se tolika množica slovenskih gostov vdeletuje, da je vsaka dvorana prenájna za tako veliko število občinstva.

Ustanovilo se je takaj sicer še drugo slovensko društvo pod imenom „Straža“, ki se pa je s svojim odlično klerikalnim programom postavilo na izključno enostransko politično stališče in se teraj ne more primerjati starejšemu društvu „Zvezda“, ki goji odinolo slovensko narodno misel in čuvstvovanje svojih slov brez obzira na njih stan in politično prepričanje. Teža vseslovenskega narodnega programa se je „Zvezda“ vedno zvesto držala, in njen bivši dolgoletni predsednik, g. Jakob Pukl, lahko s ponosom kaže na lepe uspehe in sijajen ugled, katerega si je društvo v sedmih letih svojega obstanka pridobilo. Vsa mora priznati, da je bivši predsednik, g. Jakob Pukl, s svojim nemurnim, idealnim navdušenjem, s svojo skuseno in prepričljivo zgornostjo si stekel neverljivi zaslug za imenovano društvo, katerega je vodil dolgi šest let z vzgladno poztvovalnostjo.

Kakor v vsakem društvu, našel se je sicer tudi v „Zvezdi“ v zadnjem času tuptam nekaj tih odpor proti dolgoletnemu predsedniku, ki pa ni bil nasperej toliko proti osebi sami, nego bolj proti konservativnemu načinu državnega vodstva, ki se je krevčito držalo bolj starih sez in navad ter se ni dovolj oziralo na časovni razvoj društvenih razmer. A zaradi tega se ne more zaneriti bivešemu konservativnemu predsedniku, ki je po svojem vestnem subjektivnem prepričanju za društvo deloval in tudi ne majši opoziciji, ki stremi za moderno, napredno smerjo v društvenem življenju in ki išče posebno ozkega stika s slovenskim radikalnim in svobodoumiselnim vseušliškim dijštvom. Saj pa je tudi sveta naloga vseušliškega dijšstva, da posveti svoje mlade, čile moči, svoje mladostno navdušenje in svoje apokvarjene ideale narodu svojem, in društvu „Zvezda“ mu daje priliko, se praktično vaditi in izuriti za bodočnost, ko mu bo treba resno in odlično stopiti v boj za pravice in blaginjo svojega naroda. Kar je klerikalno dijško društvo „Danica“ za „Stražo“, to naj bodeše napredni akademski društvi „Slovenija“ in „Sava“ za „Zvezdo“! Upajamo, da bo novi odbor „Zvezde“ s svojo novo smerjo imel srečo, ter da bo društvo povzdignilo na višek, da bo v resnici središče in ognjišče današnjih Slovencev in bo zmogelo zadovolosti vsem intelektualnim in narodnostnim tešnjam mnogobrojne slovenske kolonije na Dunaju.

Slovenske novice.

Štajersko.

— **Opozarjamo slavno občinstvo na „Rečo reduto“ v nedeljo, dne 10. svedana 1907.** Z ozirom na jako

veliko Merilo prijateljev skupin in mask, je sklenil odbor, da se shirajo vsi maskirani, potem ko so odšli iz garderobi, v čakalnici posejnice in korajski v skupnem sprevodu v veliko dvorano.

V interesu vsakega posameznika je torej, da pride kolikor mogoče točno ob 8. uri zvečer, ker pogled na množico belih, krasnih mask bode gotovo animiral vsakega.

Za spletnice je skrbjeno v največji meri. V sejni dvorani, oddaljeni od hrupa, se bodo točila najboljša vina, termalno pivo delniške pivovarne, izvrstne buteljke — za zabavo bodo skrbel pa poseben salonski kvartet.

Odbor je pravnj jedi in pižice na svoj račun in bode razpečeval vse po najnižjih cenah; — toraj je tudi v tem okviru preskrbljeno, da se slavenski občinstvo ne bode treba pritoževati, kakor se zgodi pogosto pri večjih prireditvah.

Z vsake sličnjane pritožbo naj se blagovito vsakdo obrni na člane odbora (poseben znak). Vsakemu se bode po najboljših močeh vstrugo in niti eden ne bode odhajal, ki ni bil zadovoljen s „Belo redato“. — Na svidenje!

— Zavezi obhod dne 7. t. m. v Mariboru je sklenil, da v ustanovi „Narodni svet“ za Spodnji Štajer in da se tokom 16 dni sestavi vstanovni odbor.

Po daljši debati se je sklenilo sestaviti za prihodnje državstvarne volitve ovednji volilni odbor.

— Zavezi obhod v Mariboru. „Slovenska knoečna zveza“ je na svojem zasedanju shoda odklonila za prihodnje državstvarne volitve vsak kompromis s narodno stranko. Shod se je brezsporno razdel. „Narodni svet“ so ustanovi. Tako poroča „Slovenec“ med svojimi braljavkami.

— Društvo slovenskih odvratnikov in notarskih uradnikov v Celju je imelo na Breznici, dne 2. svečana t. l. svoj redni občni zbor. Zborovanje se je odločilo predložiti organizacije „Društva“ in drug pisanost obsejala kraljevine Hrvatice in Slavonije“ in Zagreba, gospej Topolčić in se preseljeno število znanjih torarier in Brezic, Maribora, Ljubljane, Šmarja pri Jelah in Vranstega. Društvo Neje sodaj 14 ustanovnikov, dva več kot pretečno leto; na novo sta pristopila „Zveza slovenskih odvratnikov v Ljubljani“ in g. dr. Henrik Tuma, odvratnik v Gorici. Podporni odbor je 21. torej tudi dva več kot pretečno leto, na novo sta pristopila g. dr. Fran Pavletić in dr. Dragotin Trob, oba odvratnika v Gorici. Rednih članov je vpisanih 306, od teh pa izvršuje redno svoje dolžnosti napram društvu le 58 beri osmipepetdeset, vsi ostali člani se samo priključajo k organizaciji, ne izvršujejo pa svojih dolžnosti nasproti njej, tako, da jih glasom pravil skore ni možno več šteti kot redne člane. Društvene zadeve so se rešile v 15 rednih odborovih sejah. Podelilo se je spogojnih podpor 40 K, pogojnih pa 736 K 85 vin. Dobrokovar je imelo društvo 3304 K 94 vin, izdatkov pa 2943 K 96 vin, manjše blagajne dne 31. grdnja 1906 60 K 96 vin. Denarni promet je znašal 4548 K 92 vin. Društveno premoženje znaša koncem leta 1906 4548 K 43 vin.

Odbor je v več slučajih priključil svojim članom primerne službe.

Novo izvoljeni odbor so se sestavili pri prvi odboji seji dne 3. t. m. sledoče: tov. Janes Borša, predsednik; dr. Ljudevit Stüker, podpredsednik; Lovro Črnomrt, tajnik; Andrej Čotina, njegov zamenstnik; Janke Fran, blagajničarka; Anton Vrečer, knjižničar; dr. Vokoslav Kahoec, odvratnik. Na

mostnikom so bili izvoljeni: Dragotin Krajnc, Ljudevit Šegatin in Miloš Šmid; pregledovalcem računov: Josip Christof in J. Kocmar.

Sklenilo se je, da se udeležiti društveni odposlanec skupščine odvratnikov in notarskih uradnikov, ki bodo o Veliki noči tega leta na Dunaju; nadalje da se zanesrej prepuste skupinam vse pristopnice in polovica mesečnih donoskov rednih članov.

— Za „Celjski odsek Prosvete“ so darovali g. dr. K. 10 K, g. dr. Viktor Kac, zobozdravnik v Mariboru 10 K, gđt. Bogdana Žitok, učiteljica pri Sr. Martinu pri Celju 5 K. Velikodimnim darovalcem priročno hvala!

— „Društvo Hane“ je na srazu dogovorjen in čaka na čas, ko ga bodo otvorili. Ponosno se šopiri na „Bismarckovem trgu“ in človek, ki gro nimo, si neboho misli: „Celjani morajo imeti res mnogo denarja, da si silajo take hile!“ — Kdor si pa stvar malo natančneje ogleda, vidi, da to je le „hansa“, prazna baharija. — To so spoznali tudi takajšnji sobni sklarji in nemiki mogotci ne morejo dobiti niti silkarja, ki bi jim hotel slikati sobe, ker vsako več, da gruppejo nimajo denarja, obrtnik pa ne dela rad in gulo narodne navdušenosti. — Dolj časa tudi se iščejo najemnika za restavracijo, a tudi tega ne morejo najti, ker nihče neboho plačevali velike najemnine in pri tem imeti — prazno lokalo. Fotostanek bo „D. H.“ se precej dolgo čakal odrednaja. No, gospejdo: „Društvo Hane des Klein Ert“, kaj ne?

... bode slovenski slovenski dekle. O priliki zadnjega plesa, katerega so priredili celjski nemiki mostarji, trdili so se ti na vse kriplje, da zalove kolikor mogoče mnogo slovenskih gospejčin in dekle so svoje ples. Gospejcin mostar V. v Sarvajski dolini ponudili so celo „landsepe“ če se odzovejo vabilu, katerega sta jim prinesla dva mostarja v klubu in fraka. A vsem tem uspešnostim nasproti ostali sta stanovalci, redni kaj je slovenskega dekleta dolžnost Zvezi!!

— Okrajni odbor „Narodne stranke“ za Zalec in okolice sklicuje v nedeljo, dne 10. svečana v Zalec k Hodičku javno shod. Na sporeti je: 1. predavanje o hmeljarstvu s odzvom na novo provenjenčni zakon, 2. poljski „Nor. str.“, 3. knetijski program „Nor. str.“

— Slovenski smotnik v tuje. Operni povelj Naval-Pogodnik je tu dal pol v Londonu v Covent Garden, prvim in največjem angleškem opernem gledališču javno slogo v smotninski operi „Prodana svrsta“. Ugleben angliški točnik „The Illustrated London News“ je ob tej priliki prinesel njegovo sliko in solo laskavo kritiko, v kateri pravi, da je Naval pol naravnost očarjuj. Tudi se solo laskavo izražajo o obogem skladatelju smotani in o njegovih delih gojbi. Značilno pri vsem tem pa je da citira opero pod naslovom „Die verkanfte Brust“ in da nazivlje Navalja „Herr“. Toda nekaj je vaj in Slovenci smo še od nekodaj tudi s malim zadovoljni. Ta napoh slovenskega upetnika v tajni med narodom, ki za oporo ni tako doverjen, ko ljudej na evropski celini, nam vlijah tema veseli.

— Prevalnati na delavsko savoralstvo. Sedaj je zopet čas poslati preračuna za drugo polletje 1906 delavski savoralstva proti nesgodam v Gradcu. Veliko naših podjetnikov, kmetov posabi savoradno polletni preračun odposlati ali oglašati opustitve obratovatelstva. Radi tega srpe škodo, kajnejejo se in savoralstva njim sestavi preračun za svojo.

Več kot polovica teh preračunov, katere kmetje sami sestavljajo je pomankljiva in to na škodo kmetom. Zavarovali so savoradno milinarji in tagarji. Milinarji so v VII/31 savoradnostni vrsti s 176²/₃ t. j. od 100 K zaslutka so plačaje 1 K 76 vin. savoralstva na leto. Ako sledi milinar v gotovini in v prirodninah 180 K na leto, plača lastnik milna 180—176—3 K 16 vin. savoralstva 100

Ako ima milinar namesto plačila v gotovini delo, katere so kmetje priredili mlet, potem se mora ona istega na drugi strani preračunati, in kmeti znesek vpisati na prvi strani v doležen predel.

Tukajvino so savoradno semkisto slovenske. Ako bi Vam valjerali semkisto slovenske ali semkisto preračuna ali dopise vrstite je, kakor to delajo Kerkarji in Vam so bo ustreglo.

Zapisnike pri sosedah ne bi smeli nihče podpisati, ako niso pravitno v slovenskem jeziku sestavljeni, kajti kdor ne ve kaj podpisuje, pride kaj lahke ne mislo v drugega smisel tudi v škodo. Bodiše torej previdni in savoradno seoprimite!

— Opore odvratnikov namajo v najkrajšem času nekoliko savoradnosti. Zlasti mislijo spoletji razne slajšave pri petrukliranjah.

— Glavni nabori na Spodnjem Štajerskem. Nede tozodnje poročilo v št. 14 nadaljevanje in izpopolnjevanje v sledočem: v Celja (občina) bode glavni nabori 11, 12, 13 in 14. marca. 11. marca na občini Celje-Občina. Gostilje, Sr. Lovrenc, Sr. Martin v Rad. dolini, Zalec, Frankovo in Brezice. 12. marca na občini Škofja vas, Doberna, Velika Piročina, Koločje in Sr. Peter v Šar. dolini. 13. marca na občini Št. Jur ob Jal. dol. (trg in občina). Grlica, Vojak, Nova cerkev in Št. Pavel pri Prebriču. 14. marca na občini Petrovci, Drajnje, Tebarje in Velnja vas. — V Šmarja bode nabori 15 in 16. marca. 15. marca na občini Sr. Kna, Lemberg, trg Šmarja, Sr. Peter na mestu, oba. Pankva, Roginška gora, Sr. Štefan in Znanec. 16. marca na občini Šmarje-Občina, Nerčič, Silvinca, Zibica, Sladka gora, Tinjača in Št. Vid. — V Laškem trga 18 in 20. marca in skor 18. marca na občini Trbovlje, Laški trg, Dol in Jurkloster. 20. marca na občini Sr. Kristof, Loka, Marija Gradec in Št. Rupert.

— Brezovci. Tukajsteje tamburško društvo je v voboto, dne 2 in v nedeljo, dne 3. t. m. vpisnicilo gledališki predstavi: „Ne bliži vraga“ in „Krmcar pri svitnem rogu“. Mnogo smeha sta povzročili te dve berki, občinstvo se je zabavalo izbornu in se smejalo prav ob srca. Izgledi so se videli vsi v svoje sloge in se prav dobro pogodili tipe. Po igri so tamburisti začeli brekati. Pravo veselje jih je bilo slišati, ko so izvajali svojim godalom tako prijetne glasove. Zavrato moramo izreči g. režiserja Vojgrice, kapelnika J. Bojarka. Iskreno zahvalo larkamo g. Pauerja za prostore in slar. pravekano društvo, ker sam je preprosto hruplajno odar. Bog plati vam.

— Škofja. Deložni šolski svet je dovolil razširiti trarazredni ljudski šoli v Goraju gradu v Miri-rasredno in ustanovitev zasebn. otrok-škole vrtca v Hrustniku. Definitivno je nastavljen na ljudski šoli Trbovlje-Vode učitelj Oskar Moll. Prestavljena je od Sr. Petra pod Svetimi gorami v Hrustnik def. učiteljica Ljudmila Umberger, nastavljena je istotam prov. učiteljica Konečič. — Raspišano je na enozasednji, v drugem plačilnem razredu stojčji šoli v Škaf-Vrhu pri Slovenjgradcu mesto učitelja in šolsk. vodje; na petrazredni ljudski šoli v

Velenja (3. plač. raz.) na trarazredni ljudski šoli pri Sr. Martinu na Pakl, pri Rečici (3. plač. raz.) in na dvorazredni pri Sr. Andražu nad Polzde, pri Velenja (3. plač. raz.) po jedno učiteljico mesto. Predaje treba vložiti do 10. marca pri doležnih krajnih tol. svetih.

— Roden ob Savinji. Pocer, krajni šolski svet. Doležli krajni svet v Gradcu je imel nov ofolik v katerem so nalaga krajnim šolskim svetom, naj polžljivo potirjajo listirjave šolskih zased obkrajna šolskih svetom, oziroma doležnim darčnim oblastim. S tem se naklada vložiti nov darok, namo po drugim imenom. listirjavanje denarja, svari šolski zased je še tako tovarno. Naj torej listirjave omenjeni denar, ki pride v pensijski zased na učiteljice rodnih del, doležni šolski svet nam, ki bi tudi s denarjem razpolagali. Naj vemo, kako bo: kdor je nemikim gospejdo v Gradcu po volji, tisti bo tudi dobil kako polžojstvo.

Lopa bi bila ta. Občine naj imajo doležnosti, s denarjem bode pa razpolagali drugi. Če so nam kaj zalodi, bomo tudi vedeli kajaj in bomo zabavali občinskih. Zakaj a pr. minajo krajni šolski svoti pravic mostarjavali terne pri nastavljanju učiteljev? Že vemo, kajaj. Zato, da gotovi trgi dobirajo namo semkisto zaprčenost na učitelje. Na doležni je več zased radi odloženosti šole, torej naj doležni zopet več prispeva, kakor mesta. Krajni šol svoti bodo toliko pametni, da ne bodo listirjavali denarja za druge, ki ga ne bo bilo pravitno razdeliti. Dandaj so je in denar porabili za šole v občini. Odsaj pa naj občine polovico tega denarja odstopajo drugam?

Takaj je šolska oblast to malo predalo sogla. Za vsako bruno, ki se nam nalaga vpravlamo tudi kajaj naj ga spozejnemo.

Torej na vogo našoje krajnih šolskih svetov!

— Is Kostreza. Išlo se narodni sodar, povelj, katerega bi obrt izvrstno savoralstvo. Mikler blizu ni narodnega sodarja, naš ima pa namo semkisto pomočnika, kor se nam dosti ne briga na obrt ter bode krpovni hmelj. Naje je nakupili za 30.000 K hmelja, od katerega ima 2²/₃, preostajajo. Za tako povratno je še vrodno mostariti, če se kupi za tako svoto.

— Pamoljševanje. Zaradi savorad-uradne oblasti je priselidlo sotrja Martin Dobričič, c. kr. najemnikom singl. v Slovenjgradcu, s monovor Jela. Kar pa se je v savoru dostojno vedel, se ma je naklala prodaja za pomoljševanje in je bil te dni in savora izpuščen.

— Pes ma je rešil šiljence.

V Slovenjgradcu je prišel zadnji terek inženir Hohn pozno doma, legel s gor-ko cigareto v ustih na postoljo in hotel se čitati, pa je pri tem zasnil. Vabedil se je še le, ker je pos savoru postojel hudo kajaj in vrlji, da se je postoljo od gorobe cigarete vnela. Soba je bila tako polna dima, da so se neperli zadnje svoje moči privlekel do okna in odprl. Ako bi ga vrli jasbečar ne bil vabedil, bi se bil zadeli ali na postoljo vrod sgornl.

— Nemškiar pogorel. V Zdozah, občina Petrijer pri Brezicih, švotari nekaj Janes Černoga, prej salubenc znojne barvna Matheina, sedaj pa nemškiarji kramar istotam. Mod nosi glavno precej visoko; nedavno je tožil vrliga odloženja narodnega španna Martina Pajdaka. Razpravi sta se vrtili 18 in 22. janarja v Brezicah; Černoga je vrljib obrambi nemškega odvratnika Janescha slavno pogorel in mora plačati sodne stroške in oba odvratnika. Gospeja Pajdaka je branil gosp. dr. Benkovič.

— Občinske šole v sosedni fari Št. Pavla. Pred kratkim sedel sem z nekim knutom iz sosedne fari Št. Pavla v neki krcni. Pogovarjala sva se to in o no — najvpe na o gospodaru, ker sem sam knet. Med drugim pravil mi je tudi, da bodo morali Št. Pavli postaviti novo šolo. Po svoji stari knekci radovedni razvedri ga hitro vprašam: „Zakaj pa?“ Ta mi zdaj na dolgo in široko pripoveduje ter naklepa razne vzroke in pravi, da so mu pravili občinski mojtri, da šolski svet v Celju tako čudno pritiska, ki pravi, da so naše šole na toliko otrok že pretone. „Sej je bil neki te šolski komisijon nato“, pravi mi nadalje prijatelj iz Št. Pavla, „in ta je neki spoznal, da ne sme biti pod tiso novo šolo tam pri cerkvi — saj več — pod tisto, ki smo jo šele pred desetimi leti postavili — mnenja, kolar in ledenica, nadalje da je tista kama za živino obitelji prebriha, ravnotako kot lesen podprapr sekret, gnojna jama in neko garjše — kar je sicer vse roa. Eno gnojno jama, ki je bila neki čisto pod šolskim oknom, so morali kar znesti. Tudi občinska obdajila ji je prebriha. Kakrat pravil ma je moj pob doma, da je bil v tej šoli en „hauptpaas“. Namizkrat je med namom v mesenici pod šolo prav močno zapopotalo. Pa pravi moj pob prav na glas: „Čaj, čaj, bika ubijajo!“ — Veist ta stari šol, kjer se kar skos in skos faili, pa je neki tako slab sekret, da se je buti, da se bo kmalo odkrit. Kaj, če se kak šolski otrok posestredi? — Potem je komisijon tudi spoznal, da ima nad-ščitelj preslabo in rastrečno stanovanje in da mora neki odenjenji učitelj nad neko štalo stanovati, ker ne dobi drugod stanovanja, kar je sramotno za vso občino in šolski svet — kar je sicer vse gola razsica — a šole bi vendar ne stavili radi.

„Šolski svet v Celju hoče zdaj imeti čisto novo šolo, kar pravi, da so stare tri šole preduke in pretone ker bo treba skrbeti če tudi za šteti razred. Občina Št. Pavla je še neki objeljala postaviti novo šeststopenjsko šolo, a hodo bili smo lastnika, kakor doosodajni šol, čem pa šolski svet v Celju ne privoli, mite sta si sedaj z občino hodo navkriž. Kaj pravite vi, gospod uradnik, ali imajo Št. Pavliani prav? Kaj pa, če bi se še tudi sami kakrat potrudili v Št. Pavlu ter se sami preprčili, ali je res vse tako? Kmet-sosed.

Dostavek. Bil sem nedavno v Št. Pavlu in se na svoje oči prepričal, da je šeststopenjska šola pravi „unikum“, od vseh onih, katere sem jaz videl. To sem tudi že zadnjič izjavil v Slov. 16 „Demovini“ od 6. m. in potrjam to vnovič in bodem sproti potrditi vaukum, ki bi me o tem vprašal, naj bo to namestnik ali šol nadzornik.

Uradnik.

— Posledice ljubezni na stara leta. 64 let star, odenjeni posestnik J. Vahit v Marje blizu Frana je imel ljubezno razmerje s 16 letno Alojzijo L. posestnico hčerke v Framu. Mladi delavec Kegelmeister pa je bil tudi zaljubljen v njo in je valed tega zasledoval svojoga tekmeča z raznimi oditki in ga tudi satobil pri njegovi šoli. Sveda je nastal bed prepir med zakonikama, aa kar je vzel Vahit dne 2. t. m. kralni noč in si preuzel šile na vrata. Teško razjeznega mola so morali takoj prepeljati v mariborsko bolnišnico.

— Na volilnem shodu pri Sv. Lenarti v Slov. goricah so postavili tamodnji Nemci kandidata Vaseneca Malika. Objavljal jim je med drugim tudi šoleznico po Slov. goricah mimo Sv. Lenarta.

— V Jurcevih pri Ptaju je imelo „Kmetijsko bralno društvo“ dve

2. svečana svoj občni zbor. Temu je sledila v prostorih gospe Gomolšek šolajgra: „Krajač Pips ali nevarni sosod“. Sobe so se polnile in polnile, da je prinajkrajše prostora. Ker je lani zabava zadovoljila vse, prišlo je letos zopet mnogo občinstva od bliza in daleč, da se po kratkoti in razveseli v veselje družbi. Nismo dolgo čakali, ko so zadneli ubrani glasovi moškega zbora, kateremu pevstvo je bil g. Horvat, učitelj v Ptaju, ki je daleč na okoli znan kot izborni tenorist; kot takoga ga poznamo že iz njegovih dijakskih let, ko nam je kratkoti mnogokatero vro in veselej nam je bilo teško, ko se je z kolegi odslavljal: „Oj zdaj gremo, nazaj nas več ne bo.“

Igra se je prav dobro obnesla. G. Kovarčec-a, učitelja pri Sv. Vidu, hvalimo v prvi vrsti, kaj z njegov harmoničen nastop je prilizal saceum in povzročil veliko smeha. Vsa četa ostalih diletantov, gospej Kolar in g. Horvat-a, ki sta dobro rešila ljubimsko slogo in prekanila krojača Pipsa, gospej poltarici in g. Čeh-u. Igrji je sledila prosta zabava s srečolovom, tamberjanom in petjem. Razveseljevali smo se dolgo časa in se v pesni noči razšli v nadi, da se vidimo kmalu sprot.

— Podle obkrovanja. Nemčurki in nemški listi poročajo, da se je dr. Anton Brumen, odvratnik v Ptaju trikrat v enem dnevu k znanemu županu Josip Oraigu podal s prošnjo, naj se njegova hčerka sprejme v nemško mestno šolo v Ptaju.

Mi konstatiramo, da dr. Anton Brumen, odvratnik v Ptaju nima hčerke, ki bi bila obvezana v šolo hoditi.

Celo trditve so si izmislili brezvestni sloparji in štajljevci, ki so pri zasnežen shodu „Štajerčeve“ stranki blazili in obkrovali slovensko rodoljube, ki niso bili navzoči in se toraj niso mogli leniti.

Namen tega podlega obkrovanja je begati in hujkati nezavedna in neposlušna kmetaka ljudstva.

Toda lai ima kratke noge. Dr. Anton Brumen je poslal popravek, dotičnemu listu in dokazal s tem nepoštenost in lažljivost nemških osredovalcev ljudstva.

O stvari sami je treba le toliko pripomniti, da dr. Brumen stanuje v mestu Ptaju in mora njegova hčerka, kadar bo četrta na šolo na zahtevanje sprejeta biti v ptajsko šolo, na da bi g. župan Jos. Oraig imel pravico ji vstop v ptajsko mestno šolo zabraniti.

Nemškotarskim časnikaškim diharjem bi svetovali, naj se drugokrat na pametnejši način lažajo, če brez laži in obkrovanja živeti in pisati ne morejo.

— Ustrelili so je v Ptaju 5. svečano rano plovir Franc Dobaj od Sv. Krite nad Mariborom. Bil je beleben; ker se je moral veliko vaditi, ga je to tako potilo, da je obupal in si vzel življenje. Norečni mladenič je bil še le 23 let star.

— Ribnica na Pohorju. Preteklo soboto, na Srečnico, priredilo je naše bralno društvo veselico, koja je vaustransko dobro upoko. Občinstva se je kar trije. Veseli obrzi so pridali kako se vauk po svoje dobro zabava. Da pa pri tem splošno veselje in radosti ne bi pozabili trpetih in stiskanih naših območijni sbratov, sprejeli je naš vrli gosp. dr. Škof, kot vinkdar sveti in odani sin majke Slave, posemanja vredno misel, naj se zbrano občinstvo spominja svoje, vas hvala vredne družbe sv. Cirila in Metoda. In glejte! Kratke in jedernate besede omenjenega gospoda izvalile so občinstvu marulnalo kruno, da je po-

loži v dar, svojem domu na altar! 29 darovalcev je zložilo 40 K 70 vin, kar se je poslalo osrednjemu odboru v Ljubljano. Vsem darovalcem prišurna hvala.

— C. kr. poštnemu ravnateljstvu v album. (iz Maribora). Na c. kr. polti v Mariboru vladajo res nazorno razmere. Za uradnike in uradnice so nastavljeni ljudje, ki po razumejo niti besedice slovenski. Če zahteva uradnik znakme, sploh poltne urovnostnice, se najde med kopico uradnikov komaj jednega, ki ti ustreže. Posebno se odlikuje ženski spol. Od c. kr. poštnega ravnateljstva zahtevano, da nastavi v Mariboru le slovenskine zmodne ljudi. Sploh nam je nesumljivo, kako more zupati javno službo ljudem, ki so duševno tako omejeni ali pa tako zagrizeni, da se po dolgem bivanju v dvojezičnem mestu še niso mogli ali niso hoteli naučiti par slovenskih izrazov. Če niso hoteli potem jim svetujemo, da nas blagovolijo zapustiti ter se preseliti tja, kjer jim ne bo treba se vzemirati radi azenemkih zvokov. Slednji postali uradnik v Mariboru mora vauk razumeti slovenski. To je naša zahteva.

Več mariborskih Slovencev.

— Lumnica pri Mariboru. Takaj je umrl posestnik Jakob Rataj po tridesetni bolezni v 62 leta svoje starosti. Moč je bil letni župan občine Bistrice ter se je vedno potegoval za blagor svojih sosedov. Tri dni po njegovem pogrebu premislila je tudi njegova 63 letna žena M. Rataj. Vsa občina pomilje zaostale, ki so tako hitro izgubili očeta in mater.

— Detomer v Mariboru, o katerem smo poročali iz Maribora je bil porod odkritja še jednega detomora, poslednja morilko so že dobili. Samili se, da je ooo v cerkvi najdeno dete povrta neko dekla Janko iz Silvnic; ker pa se je skazalo, da leta 1. t. m. ni zapustila svojega stanovanja, so izvedli v hiši, kjer je stanovala, hiao preiskavo. Dekla si je sicer na prvo sumničenje in preiskovanje preuzela s brivno vrat, vendar pa upajo, da ostane pri življenju. Njeno dete so našli na podstropju pod nekimi deskami.

— Radi ponovnega sklenjena det. zbora se je obrnil po poročilu gradnega „Tybl“ delalni odbor štajerski do vlade na Dunaj.

— Odkup salnik. Finančni minister je odredil, da se unakne iz prometa za 30 milijonov salnik (Salinenachete), katere bodo amortizirane in blagajniški prebitkov. V prometu je na 90 milijonov kron salnik, katere vrsta bo znšana sedaj na 60 milijonov kron.

— Osrednje vodstvo štaj. soc. demokratov je postavilo kandidata v 33 volilnih okrajih. Vendar pa kandidirajo nekateri v dveh volilnih okrajih, kar kaže, da hočejo soc. demokrate v nekaterih okrajih samo sedeti svoje glasove. Resel kandidira v četrem gradnem okraju in v Mariboru, v celjskem mestu, vol okraja pa kandidira Sonleitner.

— Manjšinsko delo. Potrebno je za narode, ki žive v ugonabljalnih, nevarnih stikih s svojimi močnejšimi sosedi, da svoje obrambno delo dobro organizirajo. Največ se moremo v tem oziru nančiti od Čehov. Njih zilaost in vtrajnost, ki se pozna nobene sentimentalnosti in njih izborne organizacije jih branijo, utrjujejo njih pesost, da jim celo ofenzivo omogočajo.

Izborne urejena je njih šolska družba „Matica“.

Kakor čujmo izdajo praški slov. akademiki, ki v „Manjšinskem odsku“ „Adrij“ pročujevajo podrobno, obrambno delo, v kratkem brošurico, ki naj pri-

merja delo Čehov, Poljakov in drugih narodov z našim skromnim delom.

Pospravljamo z veseljem to delo, ker nam je toli potrebno — dosejati se pa z malimi izjemami sosednjane polje.

Kranjsko.

— Nadzornikom slov. obrtno-nadaljevalnih šol sta imenovana za Kranjsko in Primorsko g. Ivan Šebec ravnatelj umetno-obrtno strokovne šole v Ljubljani in profesor na isti šoli, g. Josip Vesel.

— Odobrena sprememba pravil. Delovalna vlada je odobrila spremembo pravil „Zdravstvih pivovarov Zalec in Laški trg“, ki jih je ta delniška družba sklenila na obnem zbora 14. januarja 1906. l.

— Potar v šoli. V Šmihelu pri Postojni je nastal v šoli ogenj, ki ga je pa učiteljica gđ. Marija Carli v domači kmalu pogasila, tako da ni mnogo škoda. Kako je ogenj nastal, ni znano.

— „Slovenska Matica“. V 148. odborovi seji dne 28. promena se je med drugim poročalo tudi o „Slovenskem zemljevidu“. Pododsek za „Slov. zemljevid“ je imel namreč 2. promena sejo, v kateri se je sklenilo sprejeti poudobno „Vojškega geogr. zavoda“ na Dunaju, ki napravi „Slov. zemljevid“ v 6.000 izvodih, izvod po 2 K v dobi 1½ do 2 let na 4 listih, vauk list v velikosti 5/4 normalnih listov vojske generalne karte v merila 1:900.000. Prišli se ima s severovzhodnim delom in se je s pripravljanim delom že pričelo.

Koroško.

— Šmarjeta v Rož. (Narodni polotaj.) 193 volilcev je v tej občini, a občinske volitve se jih je udeležilo komaj — 30! To je žalostno dejstvo, katerega moramo zabeležiti. Sedaj je bila priložnost pokazati Nemcem odpor od slovenske strani, a se je zamudila! Sicer se je ispodmaknilo prejšnjemu županu, ki je predsedoval zboraovanju nemškega „Basenbunda“ na Kočuh, županski stolec, kar mora vsakega Slovence veseliti. Provokati voli Šmarjeta, ki je vendar popolnoma slovenska občina, pri državnozbornih volitvah s podjunsko dolino. Zato opozarjamo merodajne faktore na to vrelavno potojakno, ki je ključ k slovenskemu Rožu.

— Koroška kmetijska družba izražila svojo moč v svrbo nemkounacionalne agitacije. „Slovenski“ potovalni učitelj Šumi, ki vodi siniki tudi kmetijska družba v Velikovec, je v Trukajh navedel kmeto za nemškega kandidata Nakoja, pivovararja v Velikovec. Tako skribo koroška kmetijska družba za „gospodarsko“ izobrazbo slovenskih kmetov!

— Štajerčeva stranka se od ustanovnega shoda v Ptaju imenoje na Koroškem „napredna zveza“, pod katerim ličiljim imenom tiči „deutsche Fortschrittspartei“. Ko bi bila ta zveza res napredna, kakor so je proklamirali in ko bi bila „koroška kmetijska zveza“, pod katero frmo je Štajerc pri zadnjih deželnozbornih volitvah ponjnal Seifritza za kandidata, slovenska zveza — potem blagor ti „napredni“ Koročani!

Primorsko.

— Jagodovanska idaja i Sloveni. Pod tem naslovom izhaja v izvrstni hrvaški politični reviji „Sloboda“ v Splitu vrsta člankov gosp. dr. Henrika Tuma v Gorici, kateri zavrača v njih krive nazore hrvaškega publicista dr. Trstića-Parčića o Slovencih, njih bodočnosti in ulogi v jagodovanstvu, pribočene v italijanski reviji „L' Italia tall' Estere“ (Italija v

— Čitalnica v Šmarja pri Jelšah priredi v nedeljo, dne 10. februarja 1907 v dvorani g. Karla Jagodič-a ml. veselico z gledališko predstavo: "Ne kliči vraga". Burka v enem dejanju, spisal Jaka Štoka. Svira izsarska godba. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 kruna, za stojišče 30 vin. K obliki udeležiti vabi odbor.

— Brezistišniševci vabimo vas in Vašo cenjeno obitaj na "Veseli sestanek in ples" v nedeljo, dne 10. februarja 1907 v brezistiškem "Narodnem domu". Igrala bo vokalna godba c. in kr. polska. št. 96 iz Karlova. Muzike in kostumi dobro došli. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 1 k za osebo.

— "Kopacka bralno društvo" priredi v nedeljo, dne 10. t. m. veselico v Gaberji pri Tracu. Predstavlja se bodete igri: "Eso uro faktor" in "Kmet-Harod". Pri prosti zabavi bodo petje in tamburina. Ker ne bodo vsi v večjem številu posiljeni posebnih vabil, zato tem potom praz vladajo vabimo vas naše prijatelje na veselico. Začetek ob 4. uri popoldne.

— Kru. bralno društvo v Framu priredi dne 9. februarja ob 8. uri z. v. gostilni g. M. Tarsarja veselico s sledečim sporedom: 1. Pozdrav. 2. Gledališka igra. 3. Petje. 4. Prosta zabava in ples. K obliki udeležiti vabilo vabi odbor.

— Sv. Boštjan pri Brezistiškem. Bralno društvo "Lipa" priredi v nedeljo, dne 10. februarja t. l. veselico s petjem in gledališko igro "Idealna tatka". K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

— Čitalnica v Ljutomeru ima v soboto, dne 9. februarja zvečer ob 7. uri, osimoma pri vsakem številu ob 8. uri svoj redni občni zbor po običajnem sporedu pri g. Štešca. Odbor.

— Čitalniško društvo za politični ukraj Ljutomer ima svoj redni občni zbor v torek, dne 14. t. m. ob pol 10. uri — ob pol 11. uri pri vsakem številu — po zasednem sporedu v Franc Jodetovi šoli v Ljutomeru. Radi važnih predlogov prosim se za polnoobsežne oblike. Odbor.

— Franc Jodetova šola v Ljutomeru priredi v nedeljo, dne 17. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni g. I. Vaspotila v Ljutomeru šolsko tombolo v prid revni šolski mladini te šole. Upama, da vseboje št. občinstvo blagi namen, zato pričakujemo mnogobrojno udeležbo.

— Bralno in pevsko društvo "Maribor" priredi na pustni torek v najširši dvorani "Narodnega doma" v drugem nadstropju pustni večer s plesom. Muzike dobrodošle. Vstopnina za osebo 50 v. udje prosti. Kdor se ne spominja, kako smo se zabavali lanih leto na pustni torek pri društvu "Maribor", gotovo ne bo bode pozabili priti. Torej na videnje!

— Akad. tehn. društvo "Tabor" v Gračen ima v soboto, dne 9. t. m. ob pol 8. uri zvečer v lokalni "Zem. Biserjak" svoj V. redni občni zbor s sledečim sporedom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora in zapisnika zadnjega občnega zbora br. društva "Slovenije"; 2. odborovo poročilo; 3. poročilo preglednikov; 4. nadomestna volitve; 5. skladnost. Slovenski gostje dobrodošli!

Slovenske knjige, katere ste prebrali in ki vam kažejo doma, izvenite jih ljudskim knjižnicam

"Prosvete"
ter vpošiljite v Celje na naslov: mod. vod. in. Leščičar, Grahov 2. Donarstvo pripombe na naslov: mod. vod. in. Ivan Proharski, Prekoje pošta Celje. Imena darovalcev objavimo.

Ivan Videnšek
gostilničar pri Grahov
Nova cesta, Gaberje

slijeda priprava sl. občinstva svoje delo vsajeno pravilo, kjer se toli prista kobiljo vna, labora morda goro ne ima ob volim tava na razpolago goro in vrsto kuhinja.

Vestna postrežba. • Zmerna cena.

Pozor starši!
Dijaški dom
v Ljubljani
s šolskim letom 1907/8.

Podoba pod naslovom "KORVET", pošta ročnate v Ljubljani. št. 30-1

Učenca
s primerno šolsko izo-
u hranke sprejemo pod u
ugodnimi pogoji
Zvezna trgovina v Celju.

Oskrbništvo posestva dr. Gaze bar. Naucha v Ljubli pošta Brdo vas, zadržaja postaja Zaprleži. (Hrvatsko)

prodaja svoja VINA

(izljud. trampeo. mozeljeo. krajevina)

letnika 1906

počeni od 5 hektolitrov naprej

po 44 K za hl

postavljeno na kolodvor v Zaprleži.

Sprejme se potična in zanesljiva

prodajalka

na podražnico s špecerijem blagom in traktiro na **učenec** s primerno dečeli, in **učenec** šolsko izo-
obrazo za trgovino mehanega blaga pri
PR. ŠTIVELICI, trgovca v Radovljici, Goravija.

Sprejme se tako v službo
vsesto, obič. dohodnih postelj. umetno in v se-
mitilijo kuhinjskih sadržah izveštes

pisarniški urodnik

v pisarni dr. A. Brumana v Ptaju.

Plače po dogovoru.

Rundard Line

TEST-NEW-JORK
je najprej izveštes, zanesljiva in
vsesto, obič. dohodnih postelj. umetno in v se-
mitilijo kuhinjskih sadržah izveštes
vsesto, obič. dohodnih postelj. umetno in v se-
mitilijo kuhinjskih sadržah izveštes
vsesto, obič. dohodnih postelj. umetno in v se-
mitilijo kuhinjskih sadržah izveštes

Vabilo
redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Rogatcu

registraznan zadnje z zvezojezo zavzo

katere so bode vrši v nedeljo, dne 17. februarja 1907,

na ob tretji uri popoldne, v izasni hiši v Rogatcu na

s sledečim dnevnim redom:

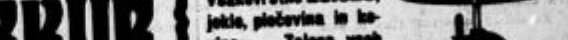
1. Poročilo načelnika. — 2. Poročilo računskega pregledovalca. — 3. Odobrenje letnega računa. — 4. Volitev načelnika in rač. pregledovalca. — 5. Skladnost.

Rogatoce, dne 4. februarja 1907.

Načelnstvo.

VIZITKE
priporočila
Zvezna tiskarna

Poskusite
in priporočite
izdelke
Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnih zastoj.

Vaskovrstno železo,

jeklo, pločvina in ko-

vles. — Zalega vseh

stavbinih potrebščin

kakor travera, ce-

menta, strojne

lopatke, izdelane

plodo, cev iz kame-

nitine, vodovodnih

cevi in vodovodnih

naprav, najboljših

sestank in vodnjakih

predmetov.

Najboljša in najcenejša

umetna gnojila

Yomaževa
žilindra, kalijeva sol
in kajnit.

Vaskovrstno železo,

jeklo, pločvina in ko-

vles. — Zalega vseh

stavbinih potrebščin

kakor travera, ce-

menta, strojne

lopatke, izdelane

plodo, cev iz kame-

nitine, vodovodnih

cevi in vodovodnih

naprav, najboljših

sestank in vodnjakih

predmetov.

Najboljša in najcenejša

umetna gnojila

Yomaževa
žilindra, kalijeva sol
in kajnit.

Peci, niko in
zraven spajajoče predmete
priporočila po najnižjih cenah

Kdor se nima
drsalic,
si leto sedaj lahko po zn-
žani ceni nabavi.

Bogata zalega poljedelskega
orodja in strojev, sedaj po-
sobno plujeno vseh vrst,
hrum za travnike, trask
škarj in drevesnih žag.
Stroji za obrtnike
najboljše vrste po naj-
nižjih cenah.

MERRUR
Trgovina z železnino
Peter Majdič, Celje

Krasna izbora
raznoveratno
kuhinjske
posode in železnega pohištva
pripravnega za novice.

Zaper ogonj
in vtiem varno
blagajne.

Vaskovrstno železo,
jeklo, pločvina in ko-
vles. — Zalega vseh
stavbinih potrebščin
kakor travera, ce-
menta, strojne
lopatke, izdelane
plodo, cev iz kame-
nitine, vodovodnih
cevi in vodovodnih
naprav, najboljših
sestank in vodnjakih
predmetov.

Najboljša in najcenejša
umetna gnojila
Yomaževa
žilindra, kalijeva sol
in kajnit.

Južnoštajerska hranilnica v Celju

Narodni dom

za katero jamčijo okraji: **Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje pri Jelšah, Vransko** za popolno varnost vlog in za njihovo, po pravilih določeno obrestovanje do nesmejene višokosti, ima sedaj hranilnih vlog **4.000.000 K.**

Hranilnica posluje s strankami vsak **torek in petek** dopoldne, za druga opravila pa je urad odprt **vsak dan** ob navadnih uradnih urah. **Hranilne vloge** obrestuje **po 4 odstotke** in pripisuje obresti polletno h kapitalu ter plačuje hranilnica **rentni davek sama** in ga ne odtegne vlagateljem, tako, da dobe iste popolnoma **nad 4 odstotke obresti.**

Izposojuje pa od dne 1. januarja leta 1905 na zemljiško varnost **po 4 tri četrt odstotkov**, občinam in korporacijam navedenih petih okrajev **po 4 in pol odstotkov obresti.**

(13) 52-6

Primerjava darila za godete, bomo šli se

Singerjevi šivalni stroji

Singer Co. Nähmaschinen Act. Ges.

Vsak šivalni stroj ima varstveno znamko.

za domačo
porabo in
cristne strobe
vsake vrste.

x
Velika
trpežnost in
vzorna
konstrukcija
uspešobijajo

stroje do najvišje trdnosti ter so vsakomer v uporabi.

Brezplačni posk v šivanju in vseh načinih
modernega in umetnega vezanja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih
svetovnih razstavah odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev

CELJE, Kolodvorska ulica šte. 8. (11) 52-6

KDOR

se ne more osebno prepricati o velikanski zalogi in čudovito nizkih cenah za letošnjo spomlad, naj si naroči vzorce in cenik, katere pošlje poštino pristo in zastoj

Prva južnoštajerska trgovska hiša
manufakturnega in modnega blaga
na debelo in drobno

R. Stermecki, Celje

založnik c. kr. drž. uradnikov
v hiši slovenske pušojilnice.

Omenim še, da sem za velikanske množine blaga kupčijo sklenil še pred podražanjem in bodem istega prodajal dokler bude zaloga **po starih cenah.**

Zelo ugoden nakup za šivilje in krojače!

(16) 50-10

POSOJILNICA V CELJU

v lastni hiši

Narodni dom

Posojilnica ura-
duje vsak dan od
9. do 12. ure do-
poldne razun ne-
delje in praznike.

POSOJILNICA V CELJU,
ki je bila leta 1881 z ne-
omejeno zavezo ustanovljena,
šteje sedaj nad **4100** za-
druženikov, kateri imajo vsaga
nad **22.000 K** vplačanih
deležev ter ima sedaj nad
6 1/2 milijona kron hranilnih
vlog in nad

330.000 kron
rezervnega zaklada.

Hranilne vloge sprejema od
vsakega, ako tudi ni član
zadruga ter jih obrestuje po
4 1/2%, posojilnica plačuje
rentni davek

sama, ne da bi ga odtegnila
vlagateljem. Posojila daje na
osebni ali hipotekarni kredit
proti 5 1/2% in 5% obre-
stovanju. (14) 52-6